

М. І. Мельник, С. К. Фомін

Борзов Валерій Пилипович

БОРЗОВ Валерій Пилипович (20. 10. 1949, м. Самбір Дрогобицьк., нині Львів. обл.) – легкоатлет, державний і політичний діяч. Чоловік *Л. Турищевої*. Заслужений майстер спорту СРСР (1975). Народний депутат України 3-го і 4-го скликань. Кандидат педагогічних наук (1980). Народний депутат України (1998– 2002, 2002–2006). Орден «За заслуги» 3-го та 2-го ступенів (1996 і 1999). Державні нагороди СРСР. Закінчив Київський інститут фізичної культури (1971), Саратовське вище військово командне училище (1973). Виступав за спортивні товариства «Буревісник» (1972) і «Динамо» (1976, обидва – Київ). У збірну команду СРСР входив від 1968.

Чемпіон СРСР з бігу на 100 м (1969, 1971, 1972, 1974, 1975), на 200 м (1971–75) та в естафеті 4 × 100 м (1971, 1974, 1975). Переможець 5-ї та 6-ї Спартакіад народів СРСР з бігу на 100 м (1971, 1974) та на 200 м (1971). Дворазовий чемпіон 20-х Олімпійських ігор (1972, Мюнхен) з бігу на 100 м (10,14 сек.) і 200 м (20,00 сек.) та срібний призер з естафетного бігу 4 × 100 м (38,50 сек.); бронзовий призер 21-х Олімпійських ігор (Монреаль, 1976) з бігу на 100 м (10,14 сек.) та естафетного бігу 4 × 100 м (38,78 сек.). Чемпіон Європи з бігу на 100 м (1969, 1971, 1974) та на 200 м (1974). Переможець зимових чемпіонатів Європи з бігу на 60 м (1970, 1971, 1974, 1975, 1976) та на 50 м (1972). Рекордсмен СРСР та Європи з бігу на 100 м та 200 м, рекордсмен СРСР в естафеті 4 × 100 м. Тренер – [В. Петровський](#).

Працював інструктором Спортивного комітету УРСР (1969–79), заступник голови (1986–90), головою (1990–91, 1996–97) Державного комітету України з фізичної культури і спорту. Міністр у справах молоді і спорту (1991–96). Голова Комітету з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту й туризму ВР України (2000–02). Президент [Національного](#)

[олімпійського комітету України](#) (1991–98) та Федерації легкої атлетики України (1996–2012), член МОКу (1994).

Основні праці

Секреты скорости. Москва, 1973; Поединок trwaє секунди. К., 1978; Training procedures in sprinting // Modern Athlete and Coach. 1984. Vol. 22 (2); 10 секунд – целая жизнь. К., 1987; Большой спринт во сне и наяву. К., 2016; Подготовка легкоатлета-спринтера: стратегия, планирование, технологии // Science in Olympic Sport. 2020. Iss. 4; Особенности методики тренировочного процесса спринтера // Science in Olympic Sport. 2020. Iss. 3.

Рекомендована література

1. Пушкарев К. М. В. Борзов. Москва, 1974;
2. Мащенко О. Національний олімпійський комітет України про легку атлетику та Володимира Куца, Юрія Сєдих, Валерія Борзова, Сергія Бубку, Наталю Добринську. 2-ге вид. К., 2011;
3. Колот А., Камперо Е., Соколов В. Особливості темпо-ритмової структури бігу найсильніших спринтерів світу // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2017. Вип. 87;
4. Торунь 2021: Валерій Борзов: «Я перемагав, стартуючи з однієї руки» // ФЛАУ [www.uaf.org.ua]. 2021. 16 лют.;
5. Назаренко О. Півстоліття тому український спринтер Валерій Борзов тріумфував на чемпіонаті Європи в Римі – як це було // Жорстка атлетика [www.toughathletics.com.ua]. 2024. 25 квіт.

Бібліографічний опис:

Борзов Валерій Пилипович / М. І. Мельник, С. К. Фомін // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-37082>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).